

andre Henseender anstilles yderligere Under-søgelses. Jeg mener altsaa, at man maa være opmærksom paa, at Forskjellen mellem disse Folk, her er Tale om, og de kongelig ansatte Embedsmænd, er ikke saa stor, som det synes; thi det er et Privilegium, som Embedsstanden een Gang har faaet ved Loven om Livrenteanstalten af 1871. Jeg finder, at det kunde være meget ønskeligt at imødekomme disse Folk, og at det vilde være billigt, og selv om jeg ikke saa stærkt som den høitærede Minister turde urgere det juridiske Synspunkt, han gjorde gjældende fra Loven af 1856, skulde jeg dog anbefale dette Lovforslag til velvillig Behandling. Jeg hørte ikke, om den ærede Minister nævnte den Sum, hvormed der er Spørgsmaal, men saa vidt jeg har set i Bladene eller erfaret andetsteds fra, vil det Hele dreie sig om et halvt Hundrede Tusind Kroner, og naar man tænker sig denne Udgift lagt paa samtlige Landets Skolefond, tror jeg ikke, det er Noget at blive saa forfærdet over. Iøvrigt er man jo kommen meget langt ind paa det Synspunkt, at naar det kniber for en eller anden Institution, saa henvises der til Statskassen. Det er iøvrigt et Spørgsmaal, jeg mener, nærmest maa overlades til den høitærede Finansminister, om man kunde gaa ind paa en saadan Fordring. Jeg vil altsaa kun tillade mig at anbefale dette Forslag til velvillig Behandling og ønske, at der maa komme Noget ud af det til Fordel for de paagjældende Lærere, enten det kommer af den ene eller anden Klasse. Men iøvrigt er jeg ogsaa nærmest tilbøielig til at mene, at det var Skolefondene, man først og fremmest maatte henvende sig til, for at faae sat disse Lærere i Klasse baade med andre Lærere og med andre Embedsmænd.

**Lutein:** Jeg tror, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Verg) bragte et Moment ind i Betragtningen af denne Sag; som ikke hører hjemme der, og derfor vil jeg strax protestere mod den. Det ærede Medlem sagde, at det var Folk, som trængte saa overordentlig meget til at faae denne Hjælp. Det vil jeg gjerne give det ærede Medlem Ret i, og kan det ærede Medlem vise os en Vej, ad hvilken vi paa en fornuftig Maade kunne komme disse Folk til Hjælp, skal jeg virkelig være ligesaa villig dertil, som det ærede Medlem selv. Men naar man vil komme her og anstille Sammenligning mellem den Tilbagebetaling, som nu forlanges ved dette Lovforslag, og den, som stete ved Bonuslovens Vedtagelse i forrige Samling, saa kan det virkelig ikke gaa an. Vi have ikke ved Bonusloven taget det

allerringeste Hensyn til Andet, end at de Folk, der vare forfikkede i Livrenteanstalten, havde betalt for Meget, hvorimod de Folk, der her er Tale om, have betalt for Lidt. Den samme Betragtning gjælder med Hensyn til, hvad den ærede Minister sagde. Han erklærede selv, at de paagjældende Kasser, Skolefondene, havde tabt ved hele denne Foranstaltning, ved den Forpligtelse, der var paalagt ved Loven af 8de Marts 1856, og han mente, at da vi ikke have vedtaget en Tarifnedsættelse, skulde der tilkomme disse Folk en Bonus. Men vi have jo netop ikke vedtaget en Tarifnedsættelse, vi have kun ment, at det, der tilkom dem, var en Tilbagebetaling. Man kan dog ikke sige, at fordi den Ene er berettiget til en Tilbagebetaling af en erlagt Præmie, er en Anden, som har betalt for Lidt, ogsaa berettiget til det Samme. Den høitærede Minister sagde: Hvis vi havde vedtaget en Tarifnedsættelse. Ja, men det have vi jo ikke, og man kan dog ikke drage en Konsekvens af Noget, man ikke har gjort. Hvis vi havde vedtaget en Tarifnedsættelse, saa var den ganske vist tillige kommen til at gaa ud over Skolefondene og var kommen disse Skolelærere til Gode; men det var jo netop det, vi ikke vilde. Altsaa, vi have netop ikke villet foretage den Foranstaltning, som kunde medføre denne Ret eller dette Billighedshensyn for de Paagjældende, som den høitærede Minister paaberåber sig. Vi ere tværtimod gaacde den Vej, som viser, at der Intet tilkommer dem. Jeg kan virkelig ikke se, at der ad den Vej kan ræsonneres hen til, at der er Billighedskrav til Stede for at give Folk Tilbagebetaling, om hvilke Ministeren selv siger, at de have betalt for Lidt.

**Neergaard:** Ja, jeg er heller ikke istand til at se Andet, end at det, der her er Tale om, paa ingen Maade er en Retfærdighedshandling, det er slet og ret om en Gave. Det Samme kunde mulig siges med Hensyn til den Lov, vi vedtog i Sjor, Bonusloven, i det Hele. Da vare vi ogsaa Alle enige om, at der forelaa intet egentlig juridisk Krav, der forelaa intet egentligt Retfærdighedskrav i strengere Forstand, der forelaa et Billighedshensyn, og derefter rettede vi vor Færd. Hvorpaa støttedes det da, at Interessenterne i Livsforfikkings- og Forsørgelsesanstalten af 1871 havde et Billighedskrav paa at faae Noget tilbage af, hvad de havde indbetalt? Det støttede vi paa, at de i Henseende til de to Faktorer, som bestemme dette Forhold, Rentefoden og Dødelighededen, havde betalt mere, end de burde betale, medens det, der her foreligger, er,